

PETR KOZOJED, Kaplířové ze Sulevic na prahu raného novověku,

FF UK Praha 2009

2 svazky, přílohy

Diplomová práce Petra Kozojeda patří k řadě studentských prací, které postupně vznikaly v mém historickém semináři, a jež se snaží mapovat historii českých šlechtických rodin, jejich rodinné poměry, příbuzenské vazby i společenské a politické postavení. Diplomant si vybral Kaplíře ze Sulevic, z hlediska genealogického jednoho z nejkomplicovanějších rodů, jehož některé příslušníky však potkal velmi dramatický osud a zařadili se mezi významné postavy českých dějin. Hned úvodem lze zkonstatovat, že si diplomant svůj úkol nikterak neulehčil a několik let se věnoval pečlivému studiu pramenů, které mu nakonec dovolily shromáždit informace k většině Kaplířů, a podat tak barvitý obraz o osudech rozvětvené rodiny ve spektru čtyř století. Rozsah použitého a využitého archivního materiálu je obdivuhodný, byť sám autor poznamenává, že není vyčerpávající.

Petr Kozojed práci rozvrhl do dvou svazků, z nichž druhý tvoří nesmírně pracné biografické medailony příslušníků jednotlivých větví, včetně žen, s bohatými odkazy na prameny a mnohdy nebývale rozsáhlými citacemi z nich. Tato část práce sice není určena k souvislému čtení, ale dobře slouží a bezesporu bude sloužit dalším badatelům. Autorovi pak poskytuje látku pro řadu možných studií, pakli se zaměří na jednu osobu, či vybraný problém. Rozdělení na větve a označení jednotlivých osob čísly diplomantovi umožnilo snadno se v prvním svazku práce odkazovat na bližší údaje o pramenech na příslušné heslo v tomto obsáhlém soupisu.

V prvním svazku se Petr Kozojed pokusil o shrnutí dějin rodu Kaplířů a zhodnocení jeho postavení na pozadí širších souvislostí politických, ekonomických a kulturních. V první kapitole se poměrně obsírně a zasvěceně věnoval zhodnocení dochovaných pramenů (s. 19-24) a literatury dotýkající se šlechty i obecně českých politických dějin 15.-17. století. Dále práci promyšleně rozčlenil do čtyř tematicky zaměřených kapitol, v nichž pak daný problém nahlíží v časovém spektru tradiční chronologie českých dějin (vyhnout se mohl problematičtějšímu pojmu období předhusitské).

Politicko – společenské aktivity některých příslušníků rodu diplomant sledoval ve dvou rovinách – celozemské a regionální. Vytvořil tak i zajímavou mozaiku osudů jednotlivců, zvláště na pozadí převratných událostí prvních desetiletí 17. století. V kapitole nazvané

Majetkové zázemí Kaplířů se pokusil o nesnadnou rekonstrukci majetkových poměrů jednotlivých větví. Došel k závěru, že jistý ekonomický rozmach lze u některých Kaplířů zaznamenat až po polovině 16. století, opomineme-li na přelomu 14. a 15. stol. zaznamenaný nesporný vzestup Hanuše Kaplíře ze Sulevic, jehož vztah k Václavu IV. by stál za rozpracování. V této kapitole bych však čekala přece jen četnější odkazy na literaturu, která se zabývá hospodářskými problémy, a na jejímž základě se diplomant mohl pokusit o srovnání pozice rodu s obdobnou rodinou (třeba v podkapitole 2.4.7. Shrnutí, s. 124-126). Autor ke své škodě zůstal upoután pouze ke konkrétním faktům vztahujícím se bezprostředně ke Kaplířům. Totéž platí i pro následující kapitolu nazvanou *Kaplířové jako vrchnost a hospodáři*, do níž zahrnul i jejich stavební činnost a mecenášství. Velkorysejší projekty se v podstatě týkalo pouze Karla Kašpara Kaplíře ze Sulevic (Sul 069; +1664) a Kašpara Zdeňka Kaplíře (Třeb 015).

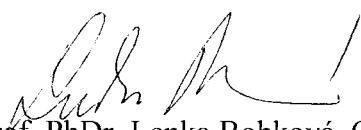
Poslední kapitolu Petr Kozojed věnoval otázkám náboženského přesvědčení Kaplířů a současně sledoval jejich církevní donace a testamenty, mimo jiné i ve vztahu k zjistitelným místům jejich pohřbů. I v této části práce přináší autor řadu zajímavých poznatků a postřehů, jež bude moci ještě zužitkovat ve své budoucí publikační činnosti. Jen na okraj – v Neustupově jsou v kostele zachovány náhrobky (event. sem přenesené) nebo epitafy? Nikdy se nepátralo po ostatecích těla popraveného Kašpara Kaplíře? Podle soupisu památek by měly být též zachovány dva náhrobky v Medvědicích.

Text prvního svazku doplňuje několik ilustrativních příloh a cenné rodokmeny jednotlivých větví.

Práce jako celek dokládá velké autorovo zaujetí pro téma, trpělivost při vyhledávání a zpracování pramenů, jejichž shromáždění při roztržitosti zkoumaného rodu představuje samo osobě značný výkon. Petr Kozojed považuje výsledný text za základ pro budoucí bádání. Lze si jen přát, aby se tohoto úkolu ujal on sám.

Předložená práce nepochybně splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením v ý b o r n ě.

Praha 16. ledna 2009

Prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.
vedoucí diplomové práce